

Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theils talepapir

Anledning	Besvarelse af samrådsspørgsmål nr. Æ-AB
Dato / tid	30. maj 2024, kl. 13.00-14.00
Sted	SOU
Talens varighed	Ca. 17 minutter

Samrådsspørgsmål Æ-AB er stillet efter ønske fra Katrine Daugaard (LA).

Samrådsspørgsmål Æ

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for den danske procedure for adoptioner fra Sydkorea efter 2016, idet ministeren bedes svare på, på hvilken måde de danske procedurer for adoptioner fra Sydkorea via adoptionsbureauet Holt, er anderledes i perioden efter 2016 sammenlignet med procedurerne i 1970'erne og 1980'erne og op til 2016?

Samrådsspørgsmål Ø

I konklusionsafsnittet i undersøgelsen "Adoptionsformidlingen fra Sydkorea til Danmark i 1970'erne og 1980'erne" fra Ankestyrelsen fremgår der på side 9 oplysninger om den økonomiske incitamentsstruktur. Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvorfor det ikke fremgår af undersøgelsen, at danske ministerier også lagde pres på Sydkorea i forhold til den hemmelige kvoteaftale, og vil ministeren redegøre for, hvorfor ministeren ikke selv har indhentet oplysninger fra Justitsministeriet, når ministeren ikke selv kan være sikker på, at der ikke har været bilaterale aftaler?

Samrådsspørgsmål Å

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvorfor donationerne til adoptionsbureauet Holts kvindeprojekter stoppede i 2022? Det bemærkes, at ministeren i sin besvarelse af SOU spørgsmål 183 (alm. del) skriver, at danske myndigheder ikke skulle godkende donationer før 2016. I Ankestyrelsens rapport "Adoptionsformidlingen fra Sydkorea til Danmark i 1970'erne og 1980'erne" nævnes også donationer efter 2016 til adoptionsbureauet Holts kvindeprojekter, og det fremgår, at disse donationer stoppede i 2022. Vil ministeren redegøre for, hvorfor donationerne stoppede i 2022?

Samrådsspørgsmål AA

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvor mange donationer til adoptionsbureauet Holts stærkt kritiserede kvindeprojekter, som Ankestyrelsen og dermed danske myndigheder har godkendt i perioden 2016 og frem til i dag?

Samrådsspørgsmål AB

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvordan det er muligt at danske myndigheder har både støttet og godkendt donationer til kvindeprojekter, der siden 2015 har været ulovligt i Sydkorea, og hvorfor er der ikke ført tilsyn med dette?

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for det. Og tak for de mange spørgsmål. Og der er jo så mange af dem, at det bliver altså lidt langt, det er det også ind imellem ellers, men det bliver lidt langt. Og de her spørgsmål de vedrører jo undersøgelsen af adoptionsformidlingen fra Sydkorea i 70'erne og 80'erne og reglerne for donationer og adoptionsrelateret hjælpearbejde.

Og der er tale om spørgsmål, der både er meget konkrete i forhold til Ankestyrelsens rapport og af relativ teknisk karakter, og derfor så vil jeg gå ret tight til spørgsmålene og gøre det på baggrund af et lige så teknisk og konkret bidrag fra Ankestyrelsen.

[Spørgsmål Æ – procedure for adoptioner fra Sydkorea fra 1970 til efter 2016]

I forhold til samrådsspørgsmål Æ som vedrører den danske procedure for adoptioner fra Sydkorea efter ikrafttrædelsen af det nye adoptionssystem i 2016 og forskellen på det og så proceduren i 70'erne og 80'erne.

Og både dengang og i dag gælder en ansvarsfordeling mellem afgiverlandet og modtagerlandet, altså Danmark. Afgiverlandet har ansvaret for, at frigivelsen til international adoption er i orden, mens vi fra dansk side har ansvaret for at finde egnede adoptanter til barnet.

Og man kan sige den store forskel fra dengang til i dag er, at vi som modtagerland tidligere havde større fokus på barnets helbredsmæssige forhold og tjek af dokumenters ægthed, når en adoption skulle gennemføres.

Erfaringerne fra adoptionsområdet gennem mange år gør, at vi som modtagerland i dag går meget mere ind i vurderingen af, om dokumentationen for barnets frigivelse indholdsmæssigt er i orden, sådan så at adoptionen kan gennemføres lovligt og etisk forsvarligt.

Man kan altså sige, at vi er mere skeptiske, end vi var dengang. Og det er ikke nok, at dokumenterne er ægte – vi tjekker også, at procedurerne rent faktisk ses at være overholdt. Og det kan f.eks. være situationer, hvor det ikke er dokumenteret, at afgiverlandets gældende procedurer er blevet fulgt – eksempelvis hvis der ikke foreligger en afsluttende politirapport, og det kræves efter afgiverlandets regler. I den situation der vil Ankestyrelsen i dag spørge til, hvorfor den ikke fremgår. Og i de tilfælde der vil det medføre – eller i nogle tilfælde vil det medføre - at sagen trækkes tilbage.

Så selvom det stadig er afgiverlandet, der har ansvaret for, at alt er i orden i forhold til at kunne bortadoptere barnet til et andet land, så går vi i dag tættere på den vurdering, end vi gjorde tidligere.

Ankestyrelsen har oplyst, at Mødrehjælpsinstitutionerne frem til 1976 varetog godkendelse af adoptanter i form af en såkaldt "tilgavnsvurdering". Og i dag der er det Familieretshusets ansvar.

Det betød, at Mødrehjælpen skulle vurdere, om de pågældende ansøgere kunne anbefales som adoptanter af det konkrete barn. Og der måtte kun udstedes

opholdstilladelse til et ikke-nordisk barn ved en anbefaling fra Mødrehjælpen. Det var reglerne tilbage dengang.

Og i 1976 blev Mødrehjælpsinstitutionerne så nedlagt. Og i den forbindelse blev kompetencen til at godkende adoptanter overført til adoptionssamrådene ved de amtskommunale socialcentre. Og samrådene skulle også godkende udenlandske matchningsforslag.

Samrådet kunne efter godkendelsen af matchningsforslaget underrette adoptanterne om matchningsforslaget. Og adoptanterne havde på den måde mulighed for at udtale sig om matchningen, inden samrådet traf en afgørelse.

Ankestyrelsen har derudover oplyst, at styrelsens undersøgelser af adoptionsformidlingen fra udlandet i 70'erne og 80'erne samlet set viser, at de danske myndigheder og de undersøgende institutioner særligt havde fokus på oplysningerne om barnets helbredsmæssige og psykosociale forhold, når de behandlede et matchningsforslag fra udlandet. Så vurderingen af barnets bedste tog således i høj grad udgangspunkt i, om ansøgerne havde ressourcerne til at tage vare på barnet og altså i mindre grad afsæt i legaliteten omkring adoptionen.

Og i forhold til oplysninger om frigivelsen havde de danske myndigheder på daværende tidspunkt som nævnt størst fokus på dokumenternes ægthed ved udstedelse af en dansk adoptionsbevilling. Og ved udstedelsen af bevillingen gennemgik de danske myndigheder som oftest

- for det første barnets originale fødselsattest,

- for det andet den originale dom om adoption fra udlandet og
- for det tredje en eventuel efterfølgende registrering af adoptionen.

Og ved den "ægthedsvurdering" blev der set på, om dokumenterne var udstedt af rette myndighed med de rette stempler og underskrifter.

Ankestyrelsen har også oplyst, at oplysningerne om barnets helbredsmæssige og psykosociale forhold og om frigivelsen i det hele taget at der var oplysningerne dengang mere sparsomme end de oplysninger, som de danske myndigheder modtager i sagerne i dag.

Og som jeg har redegjort for så er tilgangen i dag mere skeptisk og der er et bredere fokus end det, der var dengang.

Siden 2016 har Ankestyrelsen gennemgået alle matchningssager fra udlandet med henblik på at vurdere, om oplysningerne i adoptionssagen samlet set viser, at adoptionen vil være til barnets bedste.

Den sikkerhedsmekanisme fandtes slet ikke i 70'erne og 80'erne.

Og med den nye sikkerhedsmekanisme nøjes vi ikke længere med at tjekke, at dokumentationen har de rigtige stempler. Når et matchningsforslag kommer, så tjekker Ankestyrelsen i dag indholdet af den samlede dokumentation i sagen for at sikre, at adoptionen gennemføres i tråd med

de regler, der gælder – herunder også de regler og processer, der er i afgiverlandet.

På baggrund af vurderingerne af matchningsforslaget skal myndighederne i både afgiver- og modtagerlandet udstede en erklæring om, at adoptionen kan fortsætte. Den har relation til Haagerkonventionens artikel 17c, og derfor så kaldes erklæringen en "17c-erklæring". I Danmark er det Ankestyrelsen, der udsteder 17c-erklæringen. Og den er et udtryk for, at Ankestyrelsen vurderer, at adoptionsprocessen kan fortsætte.

Samarbejdet mellem DIA og Holt i Sydkorea ophørte, før Sydkorea tiltrådte Haagerkonventionen i sommeren 2023. Og derfor er der ikke udstedt 17c-erklæringer i adoptionssager fra Sydkorea. Men uanset at Sydkorea ikke havde tiltrådt Haagerkonventionen, har adoptioner fra Sydkorea til Danmark skullet følge principperne i Haagerkonventionen om international adoption, og Ankestyrelsen udstedte derfor en 17c-lignende erklæring i de sager. De sydkoreanske myndigheder udstedte ikke sådan en erklæring.

[Spørgsmål Ø – "den hemmelige kvoteaftale"]

Så i forhold til spørgsmål Ø, som handler om det, der bliver kaldt "den hemmelige kvoteaftale", så har Ankestyrelsen oplyst, at styrelsen til brug for undersøgelsen har indkaldt og gennemgået materiale fra de tidligere adoptionsmyndigheders arkiver. Det er også beskrevet i undersøgelsens side 17 og 18. Og Ankestyrelsen er i den forbindelse ikke blevet bekendt med dokumenter, der viser, at danske ministerier skulle have lagt pres på Sydafrika i

relation til – eller Sydkorea, undskyld, nu har vi haft Sydafrika så meget inde over det her adoption, yes, men - i relation til Sydkoreas regerings indførelse af kvoter på internationale adoptioner.

Og der kan jeg så også henvise til mine tidligere besvarelser af en række udvalgsspørgsmål. Det fremgår bl.a. af mit svar på Socialudvalgets spm. 228 fra den 27. februar 2024, at det er Ankestyrelsens vurdering, at dokumenterne ikke omhandler en bilateral aftale mellem de danske og sydkoreanske myndigheder, men snarere en række forudsætninger for adoptionsformidlingen fra Sydkorea, der blev fastsat af de sydkoreanske myndigheder, eksempelvis af det sydkoreanske sundheds- og socialministerium.

Det fremgår videre, at det var og er almindelig procedure, at de enkelte afgiverlande stiller krav til adoptionsformidlingens forløb. Bl.a. ved at de udenlandske formidlende organisationer skal følge afgiverlandets regler og praksis for at få tilladelse til at formidle adoptioner i landet. Kravene vil kunne formaliseres yderligere i en formel aftale mellem de stater, der indgår samarbejdet. Og i det materiale, som Ankestyrelsen har gennemgået om adoptionsformidlingen fra Sydkorea i 70'erne og 80'erne, foreligger der dog ikke dokumentation for, at der skulle være nedskrevet sådan en formel aftale.

Og i forlængelse heraf vil jeg gerne fremhæve, at da international adoption jo netop er et samarbejde mellem to lande, så er det et almindeligt grundvilkår, at der indgås en aftale om samarbejdet på afgiverlandets præmisser. Og der kan man sige, at det er selvfølgelig forkert, hvis det er sådan, at man laver aftaler eller aftaleelementer, der er "lyssky" eller

som peger i retning af et eller andet, der er uønsket, det er klart. Og det er selvfølgelig noget helt andet, hvis der er det, end når vi taler om almindelige aftaler om adoptionsformidling.

Jeg har også behov for at tilføje, at i dag er det også sådan, at selvom de lande, vi samarbejder med, har begrænset hvor mange ansøgninger, Danmark må sende til dem – og dermed antallet af adoptioner – så er større børn og børn med særlige behov ikke omfattet af de begrænsninger – eller ”kvoter”, om I vil. Den simple – og triste – årsag er simpelthen, at de børn kan være sværere at hjælpe.

Og så kan jeg oplyse, at jeg ikke har foretaget ”en undersøgelse af undersøgelsen”. Altså det vil sige, jeg har ikke indhentet yderligere oplysninger. Ankestyrelsen har indhentet sager fra Justitsministeriet fra Rigsarkivet, som styrelsen har vurderet var relevante for undersøgelsen.

Og derudover så har der været en langvarig praksis for, at offentlige myndigheder har overdraget arkiver til Rigsarkivet, og jeg har ikkenoget grundlag for at mistænke, at der skulle indgå ukorrekte eller falske oplysninger i undersøgelsen. Så derfor er der ikke gennemført en undersøgelse af undersøgelsen.

Det materiale, som Ankestyrelsen har indhentet fra Justitsministeriet til brug for undersøgelsen, er således arkivmateriale under mit ressortområde.

Og Socialudvalget har med spørgsmål 366 bl.a. bedt om at få oplyst, hvilke notater, korrespondancer og instrukser, der ligger mellem Udenrigsministeriet og den sydkoreanske

regering, og det er blevet svaret på 28. maj, og jeg kan oplyse, at Udenrigsministeriet har identificeret en række dokumenter, der vurderes omfattet af spørgsmålet. Og jeg har bedt om, at materialet bliver sendt til Ankestyrelsen med henblik på, at styrelsen kan vurdere, om materialet giver anledning til justering af konklusionerne i Ankestyrelsens undersøgelse.

[Samrådsspørgsmål Å, AB og AA – donationer til Holts kvindeprojekter i Sydkorea ("mother homes")]

Så i forhold til spørgsmål Å, AB og AA, som handler om donationer til Holts kvindeprojekter i Sydkorea, så har Ankestyrelsen oplyst, at efter ændringerne af adoptionsloven i 2016 og senere med den politiske aftale, der blev indgået i 2020, blev vilkårene for DIA's økonomiske støtte til deres samarbejdspartnere i udlandet skærpede.

Ankestyrelsens tilsyn med de økonomiske relationer i DIA's formidlingsarbejde blev også skærpet.

Med den aftale fra 2014, som ligger bag lovændringen i 2016, var der enighed om, at adoption ideelt set ikke bør involvere penge til afgiverlandene. Og det fremgår også af aftalen, at der samtidig var en bevidsthed om, at der kan være behov for hjælp i afgiverlandene, og at det derfor samtidig er et vilkår for adoptionsformidlingen. Man ønskede dog ikke, at det fortsat skulle være muligt at udføre humanitært hjælpearbejde uden tilknytning til adoptionsarbejdet. Altså så den mulighed for at gøre det i tilknytning til adoptionsarbejdet blev simpelthen fjernet med den aftale.

Og derfor så har DIA efter ændringen af adoptionsloven i 2016 kun tilladelse til at udføre hjælpearbejde, der har tilknytning til adoptionshjælp. Og det betyder, at DIA ikke må udføre humanitært hjælpearbejde, hvilket var muligt tidligere.

Og Ankestyrelsen skal godkende hjælpearbejde på 50.000 kroner eller mere. Og godkendelsen skal ske, inden aftalen indgås og beløbet udbetales. Adoptionshjælp under 50.000 kr. skal anmeldes til Ankestyrelsen, men ikke præ-godkendes. Og støtte til hjælpeprojekter og donationer skal fremgå tydeligt af DIA's årsregnskab.

Reglerne herom fremgår af adoptionsloven og adoptionsbekendtgørelsen.

Og for at opnå gennemsigtighed og viden om støtte og hjælp, skal DIA i ansøgningen om godkendelse af adoptionsrelateret hjælpearbejde beskrive formål, anvendelse og modtagere. Og når Ankestyrelsen skal godkende en ansøgning, så lægger Ankestyrelsen særlig vægt på:

- at der skal være gennemsigtighed i forhold til støttens anvendelse og formål og modtager
- og beløbets rimelighed skal ses i forhold til formålet
- og så selvfølgelig om der er risiko for, at støtten medfører uetisk adfærd eller er egnet til at skabe afhængighed af adoption i det land, som modtager støtten

Ankestyrelsen godkendte efter de regler i 2016, 2017 og 2018 DIA's ansøgninger om at støtte Holt Children's Services' "Unmarried Mothers Project" i Sydafrika. Og i 2016 og 17 donerede DIA ca. 260.000 DKK årligt og i 2018 ca. 112.000 DKK.

Projektet var et hjælpeprojekt for enlige mødre, som valgte at beholde deres barn på trods af stigmatiseringen af ugifte mødre i det koreanske samfund. Mødrene kunne via projektet få hjælp til blandt andet at indgå i et netværk af andre mødre i samme situation, og tage en uddannelse og komme i arbejde.

I perioden 2019-21 har DIA årligt doneret 37.500 DKK årligt til Holts "Unmarried Mothers Project". Da beløbene var under 50.000, er donationerne alene anmeldt til Ankestyrelsen.

I 2012 - jeg skal nok skynde mig – i 2012 blev der vedtaget en ny adoptionslov i Sydafrika – ikke Sydafrika, Sydkorea - som skulle styrke de involveredes rettigheder. Den medførte bl.a., at adoptionsorganisationerne i Sydkorea ikke længere måtte drive hjem for gravide kvinder. Der var i loven indsat en længere overgangsperiode, som betød, at forbuddet først trådte i kraft i 2015.

Holt fortsatte efter 2015 med at drive en række hjem for ugifte mødre. Ifølge Ankestyrelsens oplysninger var dette tilladt efter de sydkoreanske regler. At de adoptionsformidlende organisationer ikke længere kunne drive hjem for gravide kvinder, men kun for ugifte mødre, må således ses som et led i rettighedsstyrkelsen med adoptionsloven fra 2012 i Sydkorea.

I 2020 blev der truffet politisk beslutning i Danmark om yderligere at skærpe reglerne for adoptionsrelateret støtte. Det overordnede formål med de skærpede betingelser for udbetaling af støtte var at opnå en endnu større gennemsigtighed i de betalinger, og så sikre at både den danske centralmyndighed og centralmyndigheden i

afgiverlandet kunne få et større indblik i og kontrol med betalingerne. Og den skærpelse er udmøntet i adoptionsbekendtgørelsen og i DIA's akkrediteringsvilkår.

Og de skærpede betingelser betød, at DIA pr. 1. januar 2022 ikke længere har tilladelse til at yde direkte støtte til en privat samarbejdspart i udlandet. DIA må alene yde adoptionsrelateret hjælpearbejde i de afgiverlande, hvor DIA kan indbetale midlerne til en centralmyndighed, eller hvor rammen, kriterierne og reglerne for betalingen er reguleret af myndighederne eller afgiverlandets regler.

Siden 1. januar 2020 har DIA derfor efter de danske regler ikke kunnet yde adoptionsrelateret støtte til Holt i Sydkorea.

Ankestyrelsen modtog i 2022 ikke ansøgninger om udbetaling eller forelæggelser om adoptionsrelateret hjælpearbejde til godkendelse fra DIA til Holt. Og DIA's samarbejde med Holt ophørte i 2022.

[Afslutning]

Det var lidt langt, men der var også rigtig mange samrådsspørgsmål. Og tak for det.

Tak for ordet i første omgang.